

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön. — ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok,
gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi
és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. — Egy példány 10 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ: BETECH PÁL LAPTULAJDONOS

FŐMUNKATÁRS: FÜLEI SZ. LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL: Kossuth Lajos utca 15. szám, hova a
kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Apróhirdetések szavankint
4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések olcsó árszabás szerint.
Nyit-tér sora 1 K. — M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. sz.

Egyenlő akarattal...

(F-i) A pünköshti rózsák kedves illatával telt légkörben ünnepi harangszó lebent el...

Lassankint elhalt a zaj. Szünetelt az idegfelesztő munka. A harang pihenőre hívta a fáradt testi és lelki életet...

A gyümölcsigérő természet bájos világában és a templomok csendes falai között ünnepelt szívek édes bizalommal fordultak az ég felé, mint egykor a Szentlélek hét ajándéka után várakozó apcstolok. A bizalom nagy töke, melynek gazdag kamata van az ember lelki életében. Mert a lelki élet rendezettsége, szilárdsága nagy erőt nyújt a fizikai életnek is. Ep lélek ép testben. Ez az ember összhangja. Csakis így ragyog benne a „teremtés koronája“.

Pünkösztör a természet gyümölcsöző ereje és a hitnek megszentelő kegyelme árad szét. Mindkettőnél az ember közreműködő tevékenységére van szükség. Ilyenformán jó létre a munka áldása, mely felemel, meg-nemesít, jóvá és hasznossá teszi az embert.

Munkára hívott a Gondviselés. Ezt tette feladatunkká. Ez a cél, ebben van az élet.

Az ember egyéni és társadalmi berendezése, a magán- és közérdek szükséglete munkára szólít. Nem térhet ki ez elől senki, bármily magas születés, tehetség, rang jusszon osztályrészeül. Sőt az előkelőség még többre kötelez.

Az ember természetrajza a méhek társas életének felel meg. Azért mondta a római költő: *Unus homo, nullus homo*. Egy ember, nem emberi. Ebben a nagy embertömegben sem lehet túrni a henýeket, éppen úgy, mint a méhek nem türik a heréket...

A természet különösen most, a gyü-

mölcsözö nyár alkalmával, hű tüköre a munkálkodásnak. Mindenfelől mozgás és élet látható. Ez az élet itt az egyes részek rendeltetési működését és a világegyetem nagy organizmusában összhangzóan nyilvánuló hatását csodálatos módon tárja elénk.

Igy van ez az ember és a társadalom életében is. Minden egyesnek meg van jelölve munkaköre. Ki ezt becsületesen be nem tölti: *here*. Herékre azonban — mint fennebb említém — nincs szükség. Pedig, én Istenem, mennyi naplopó van mindenütt. Ezek között élnek a „kitartott ekzsztenciák“ is, kiknél utálatosabb alakjai nincsenek a társadalomnak. A haza testén, mint a férgek élösködnek... A jászolhoz kötött barom eszik, de fizet is. A naplopók csak enni szeretnek.

Ha akár magán, akár társadalmi életünk mostani helyzetét tekintjük: viszontagságos napokat, idöket tapasztalunk. Drágaság, nehéz megélhetési viszonyok és a haza válságos állapota súlyos aggodalommal tölti el keblünket... Helyt kell állanunk és dolgoznunk. A tétlenség: *halál*. A *hit* és *hazafiság* két arany kapcsa foglalja össze hivatásunk kötelmeit. Legyünk tehát vallásos és hazafias munkásai társadalmunknak s akkor biztosan eljő a vigasztalás *Szentlelke*, ki derűt varázsol beborult egünkre...

A Szentírásban olvasom: „*Mikor elérkezett Pünköszt, mindnyájan (az egész új keresztény község) egy akarattal ugyanazon helyen valának*“ Vajha ebben a nehéz és gondteljes időben is minden igaz hazafi egy akarattal, egy lélekkel *ugyanazon helyen* teljesítené kötelességeit!...

Ez az én legszentebb ünnep utáni fohászom!

A közigazgatási bizottság üléséből.

Vármegyénk közigazgatási bizottsága havi rendes ülését Dr D a m o k o s Andor alispán elnökelete alatt a hó 14-én tartotta meg a tagok élénk részvételével

Az egyes eladók jelentését megjegyzés nélkül mind tudomásul vették s a mintegy 85 pontból álló tárgysorozat letárgyalása 1 $\frac{1}{2}$ óraker véget ért.

Az alispán jelentését A d a m Albert főjegyző adta elő s e szerint központi választmányi iktatóra 50 ügydarab érkezett, melyből 13-at intéztek el. Egy évre érvényes utlevelet pedig május havában 118 darabot adtak ki. Közbiztonságunkat a következő adatok illusztrálják, melyek szerint magánosok elleni erőszak 4, szemérem elleni büntetés, illetve vétség 2, rágalmazás és becsületsértés 3, emberélet elleni büntetés és vétség 1, testisértés 20, magánlak megsértése magánszemély által 4, lopás 16, más vagyonának megrongálása 3, tűzokozás 13 és közigazgatási hatóságok körébe utalt kihágás 83 esetben volt feljelentés tárgya. A katonai utóállításokat az előirt időben megtartották. Vármegyénk főispánja L u k á c s f f y József székelykeresztúri járási közigazgatási gyakornokot tb. szolgabírónak nevezte ki. A lövétei új esendőőrök felállításán kívül a bögszi őrs ügye még folyamatba van.

B a r a b á s András árvaszéki elnök tette meg ezután havi jelentését, melyből kitűnik, hogy május hó végével a kiskoruak száma 11705, gondnokság és ügygondnokság alattiaké pedig 744 volt. Az ügykezelésben nehézség volt, hogy az amugy is kevés létszámú hivatali személyzet közül az irattárnok és a kiadói teendőkkal megbízott dijnok betegeskedett. A hó folyamán az elnök a helyszínén megvizsgálta: Szentmihály, Benczéd, Kobátfalva, Tarcsafalva, Csehétfalva,

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRGYÁJA.

József főherceg életéből.

Közli Fülei Sz. Lajos.

VII. József főherceg magyar dalai.

Jónás Jancsi fiumei cigányprimás egyszer levelet írt cigány nyelven József főherceghez. A főherceg komornyikja felszólította másnap a cigányprimást, hogy este 8 óraker jelenjék meg bandájával a Giuseppe-villa bejárata előtt. A banda pontosan megjelent és bevezették a tündérvillák közepén lévő főhercegi villába.

A főherceg, hagyományos makrapipájából füstölve, nagy jóakarattal fogadta a cigányokat:

— Kaj bésesz? (hová valók vagytok) kérdé a főherceg.

A primás megfelelt rá, hogy péciesiek.

Erre a főherceg azt kívánta, hogy magyar indulóval kezdjék a hangversenyt. Rögtön fel is zendült a Rákóci-induló.

— Baro locso basavesz! (nagyon jól muzsikáltok) mondotta József főherceg. Majd oda ment a cimbalmoshoz s azt kérdezte tőle:

— Hogy tud-e cimbalmon így dobolni? Én is dobos vagyok, de ezen nem tudnék dobolni.

Azután a következő nótákat kívánta hallani „Hortobágyi pusztán fu a szél“.

„Kidölt a fa mandulástól“.

„Befordultam a konyhába.“

„Az alföldön halászegény vagyok én“.

Ez idő alatt a főherceg a porcellán-kályhának támaszkodva, makrapipáját szitta.

A belső szoba ajtaja nyitva volt. Odabenn a főhercegi család tagjai hallgatták az ábrándos magyar nótát. Majd egyenkint kijöttek a tágas

folyósóra. A cigányok operett részleteket huztak. József Ágost főherceg azonban csakhamar visszatértette őket a magyar nótához.

„Nincs cserepes tanyám“ és „Csak egy kis lány van a világon“ — ezt a két nótát kívánta. A cigányok közben eljátszották a „Repülj fecskémet“ is, mire József Ágost fiatal neje, királyunk unokájaazt jegyezte meg, hogy: nagyon szép.

Az orleánsi herceg a „Kőrösi lányt“ és a Cermen mars-ot huzatta el; neje Mária Dorottya hercegnő pedig a „Madarász“ szép áriáját is kívánta hallani.

Körülbelül 11 óra volt, mikor a cigányokat elbocsátották. Klotild főherceg asszony is elismerését fejezte ki a cigányok szép játéka felett.

VIII. József főherceg és a huszármester.

A békésgyalai huszárezred legderekabb katonája volt Nagy József őrmester, a ki a szerény lénungból nem tudta már eltartani nagy családját s ezért valami békésebb, de jobban jövedelmező polgári foglalkozás után nézett. Az őrmester fölkereste tehát Novák törvényszéki elnököt, a ki szívesen adott volna neki valami megfelelő állást, de nem volt semmiféle üresedés a bíróságnál. Nagy József már clesüggedt, hogy fölsül a szépen kicirkalmazott tervével, a mikor váratlanul hatalmas pártfogóra akadt József királyi herceg személyében. A herceg békésgyalai időzése alkalmával Lukács György főispán vendége volt s az ebéden részt vett Novák törvényszéki elnök is. A katonákról beszélt a királyi herceg s különösen azt fejtegette, hogy mennyire méltányos, ha gondoskodnak a megélhetésükről. A törvényszéki elnök ekkor előhozakodott Nagy Józseffel:

— Fenséges uram, nekem is van egy ka-

tonapártfogoltam, a kit szeretnék valami álláshoz juttatni.

— Kicsoda az?

— Nagy József őrmester.

A herceg elgondolkozott ennél a névnel, majd hozzátette:

— Ugy-e, családos ember, itt szolgált Gyulán a huszároknál. Ismerem jól, nagyon derék katona, érdemes a pártfogására.

Jelen volt az alispán s a herceg aztán tőle is megkérdezte, nem lehetne-e valami állást találni a kiszolgált huszármesternek. Majd félóra hosszat beszéltek a Nagy József dolgáról, míg aztán Fábry alispán ráakadt, hogy a megyénél alkalmazást nyerhetne az őrmester. József kir. herceg örvendezve fordult a megye uraihoz:

— Kérem jóakarataukat Nagy József huszármester számára.

Persze, hogy a herceg fogása használt s Nagy József azóta már a megye szolgálatában van. Így gondoskodott a legmagyarabb királyi herceg a magyar katonákról.

IX. József főherceg, mint násznagy.

Ezelőtt két évvel a fehérvármegyei Doboz községben három egyszerű földmives házaspár az aranylakodalmát ülte.

A násznagyi tisztot József főherceg vállalta magára. Volt öröm a faluban, mikor a főherceg megérkezett. Berecki István, Horváth István, Dobcsi Ferenc és feleségeik voltak a boldog emberek, a kiket a legmagyarabb főherceg így megtisztelt.

A násznép egy fotografussal levétette magát, amint a községháza előtt állanak. Ezt az eredeti képet annak idején képes lapjaink közölték is. — Közül látható a fenséges ur magyar ruhában, bokrétság pörge kalappal és tarka pántlikával díszített násznagyi bottal. Ott áll a három házaspár mellette, szélről pedig a tiszteletes és jegyző ur.

Martonos, Énlaka, Etéd, Küsmöd, Siklód, Szolokma, Gagy, Szentábrahám, Csekefalva, Bethlenfalva, Kadicsfalva, Fenyéd, Bögöz, Agyagfalva, Magyaros, Décsfalva, Nagyalambfalva, Kisgalambfalva, Bethfalva, Székelykeresztúr, Fiafalva, Magyarfelek, Homoródalmás, Karácsonfalva és Oklánd községek gyámügyi közigazgatását. Vármegyénk árvaszéki ügyeinek elhanyagolt állapotát a központban rendezve, az árvaszéki elnöknek a 128000—902. sz. ügyviteli szabályzat értelmében — tudomásunk szerint — most nyílt alkalma először vizsgálatát az egyes községekben megkezdeni, azóta, hogy a 129,000—902. számú községi gyámügyi ügyviteli szabályzat a kiskorúak személyi és vagyoni nyilvántartását a központból az egyes községekbe a közgyámokra ruházta, sőt némely — eddig a központban végzett gyámügyben — még önálló hatáskört is biztosított részükre. Az árvaszéki elnök sajnálattal győződött meg, hogy a gyámügyek községi közigazgatása — kevés kivétellel — ugyanazon állapotban van, mintha semmi új intézkedés nem is történt volna és így azokból eligazodni, pontos tájékoztatást szerezni nem lehet. Volt eset, hogy az ügyviteli szabályzatot sem találták meg. — Ennek okát abban keresi, hogy a közgyámok rendszerint minden három évben változnak s azok javadalmazása csekély. A helyszínen az elnök utasításokat adott és a nyilvántartások rendezését is megsürgette. Egyszersmint a vármegye alispánját tiszti értekezlet összehívására felkérte.

Dr Lengyel József vármegyei tiszti főorvos a közegészségügyet — Székelyudvarhely városé kivételével, ahol a nagyszámu fültömrigylob, kanyaró, heveny és idült, részben hurutos, lobos, sok esetben kedvezőtlen kimenetelű bántalmak miatt, határozottan kedvezőtlenebb volt a megelőző hónapnál — általánosságban kedvezőnek mondja. Mig a járványos fültömrigylob tömegesebb fellépése miatt a székelyudvarhelyi róm. kath. főgimnázium első osztályában a tanítást 14 napra beszüntették. Vörheny Homoródoklándon és Karácsonfalván 3, kanyaró Bethlenfalván 1, Székelyudvarhelyen 8, bárányhimlő Szentegyházaláhfaluban 1, roncsló toroklob Száldoboson, Bibarczfalván, Kénosban 1—1, járványos fültömrigylob Magyaroson 1, Székelyudvarhelyen 2 újabb eset fordult elő. Járványos agy- és gerincagyhártyalob egy halállal végződött esete észleltetett Etéden. A múlt hónapban fellépett ezen egyetlen eseten kívül újabb megbetegedés nem fordult elő. Orvos-rendőri hullavizsgálatot 6-szor végeztek. A vármegyei közkórházban 226 beteget ápoltak.

Ember János kir. tanfelügyelő jelenti, hogy iktatóra 316 ügydarab érkezett és 4 kivételével mind elintéztetést nyert. Az iskolák látogatása is folyamatban volt. Meglátogatott 13 iskolát, 14 tanító munkáját szemlélte meg. A látogatások során, mint rendesen, ezuttal is főleg az iránt érdeklődött, minő sikert érnek el a tanítók a legfőbb ismeretágak: az írás, olvasás és szám-tan tanításában. A most már egészen észlelhető eredmény általában kielégítő. Az elmúlt hónapban 6 iskolához összesen 1601 K 61 f állami segély utalványoztatott. László Imre zombori róm. kath. tanító az országos tanítói nyugdíjintézetbe felvételre, Benedek József lengyelfalvi róm. kath. tanító nyugdíjaztatott. A lokodi közs. iskolához pedig Bálint Balázs tanítónak választott.

Roediger Gyula pénzügyigazgató helyettes jelentéséből megemlítjük, hogy egyenes adóban 66,837 K 59 f, hadmentességi díjban 607 K 30 f, bélyeg- és jogilletékben 9830 K 71 f, dohányjövédékben 2809 K 42 fillérrel kevesebb, fogyasztási és italadóban pedig 712 K 40 fillérrel több folyt be, mint a múlt év hasonló hónapjában. Ideiglenes házadómentességet 8, adófizetési halasztást (l) pedig 1 esetben engedélyezett a pénzügyigazgatóság.

Die má r Károly kir. ügyész a vármegye területén levő járásbírói és központi fogházakról tette meg jelentését. E szerint összesen 5 vizsgálati és 87 elítélt fogoly volt letartóztatva.

Diószeghy Samu kir. főmérnök az összes utakat és tartozékait jóknak jelezvén, tudatja, hogy a folyó évben szükséges építések és szállítások árlejtés útján kedvező eredménnyel biztosítottak s nagyrészen a munkálatokat meg-

kezdették. Ezzel kapcsolatosan Dr Valentsik Ferenc tisztifőügyész indítványára feliratot intéznek a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a héjjasfalva — székelyudvarhelyi vasúthoz a Budapestről érkező vonatok közvetlen kocsival látásának el. Reméljük, hogy ezt a semmi áldozatba nem kerülő csekélységet a miniszterium engedélyezni fogja.

Zonda József törvényhatósági m. kir. állatorvos a vármegye állategészségügyi állapotát a nagyobb háziállatokra nézve általában kedvezőnek mondja, míg különösen a sertésekre vonatkozólag kedvezőtlennek jelzi. A ragályos állat betegségek közül a rühkór: Bözödujfalva, Lövéte és Korond; a sertésorban: Szederjes és Fiafalva a sertésvész; Felsőboldogfalva, Agyagfalva, Lengyelfalva, Béta, Bardocz, Kápolnásoláhfalva, Méréfalva, Patakfalva, Száldobos, Bene, Muzsna, Szentpéter, Küküllőkeményfalva, Vargyas és Mátisfalva; a bivalvész Felsőrákos községben uralgott. Megszűnt a veszettség Füle, a rühkór Kápolnás- és Szentegyházaláhfalva, Alsósófalva, Remete és Bikafalva, valamint a juhhimlő Pálfalva, Parajd, Bözöd és Kápolnásoláhfalva községekben.

Daniel Lajos közigazdasági előadó — magán ügyeivel lévén elfoglalva — jelentését Ádám főjegyző olvasta fel. Az őszi kalászosokból közepén felüli termésre következtet és a tavasziakat kielégítőnek mondja. A törökbuzák is igen jól fejlődtek s a burgonyák is szépek. A mesterséges takarmányfélék (here és lucerna) kitűnően fejlődtek s szép hasznót adtak. A természetes kaszálók is, mintha csak a múlt évi hiányt akarnák pótolni, gyönyörű termést adnak, ha az idő kedvez a letakarításhoz. A legelők szintén dusak s a marhaállomány kezd helyrejönni. Az ugarszántás kezdetét vette. A vásárok elég jók voltak s különösen a hizott ökrök jó keresletnek örvendenek. Az árak magasabbak ugyan, de azért a helyi mészárosok hasárai legkevesebbé sem állanak arányban a marhaárakkal s végre is a fogyasztó közönség érdekei megvédése szempontjából szövetkezeti uton kell valamit tenni.

Több ügy letárgyalása után az ülés véget ért.

Legközelebbi teendőink a népoktatás javítása érdekében.

III.

3. A tanító közremunkálása az iskola külső hiányainak megszüntetése érdekében.

Az iskola nevelői hatását gátló külső hiányok között vannak olyanok, a melyek megszüntetésére a tanító sokat tehet s az ügy és saját érdekében kell is, hogy tegyen.

Jóllehet az iskolaépület emelésének és fenntartásának gondja a iskolafentartót terheli, végzetes hiba volna a tanító részéről, ha éppenséggel nem törődne az épület dolgaival; ha engedné, hogy az iskolaház pusztulásnak induljon, hanyagság és piszok martalékaul essék. Már pedig nem egy helyütt engedi. Láttam olyan, több ezer koronába került szép iskolaházat, melynek falából az építés második esztendejében már tégladarabok hiányoztak! Voltam olyan iskolában, a melynek padlójában nyaktörő mély gödrök tátongtak és úgy kerülgették azt tanító és tanítvány hónapokon keresztül, mint valami feneketlen tavat! Egyik tanítónak nem jutott eszébe, hogy a kiesett (jobbán mondva kiütött) tégladarabokat visszategye, a másik nem gondolt arra, hogy az a gödör 5 perc alatt egy gyermek segítségével betömhető lett volna, ellenben az iskolaszék, a községi előljáróság „a hiány megszüntetése iránt több ízben megkerestetett“.

Ha a tanító észre nem veszi a kirodhatt zsindeylt, a kihullott cserepet, az esőviz beszivárgását, az iskolaház szép csendesen pusztulásnak indul, s a tanító azon veszi észre magát, hogy nem ő van elköltözöben, hanem a ház a feje felől. Holott, ha észre vette volna a kicsi hiányt s azon vagy maga segített volna, vagy a megszüntetést nyomban szorgalmazta volna, egy pár fillérrel lehetett volna segíteni a bajon, holott az elhanyagolás miatt támadt romlás most már egy kis vagyont kíván.

A tanteremben és annak előszobájában lépten-nyomon talál az ember olyan állandósult

hiányokat, melyek egy kis törődéssel könnyen megszüntethetők lennének. A levert, piszkos fal, a törött ablak nem éppen ritka. Sok községben arról ismertem meg az iskolát, hogy ablaküvegei részint papirosból voltak, részint az átlátszó tárgyak sorából az áttetszők közé sülyedtek a rájuk tapadt por és piszok miatt. — Ilyen dolgokat nem szabad eltűnni. Mindenkor ki kell szorgalmazni a javítást; vagy el kell végezni azt a javítást. Itt a törött ablaküvegre gondolok. Igaz, hogy falun az ablaktáblák bevágatása nehéz, mert vagy a vándor ablakosra kell várni, vagy pedig a távol fekvő városba kell vitetni az ablakszárnyat, a mi téli időben lehetetlen, mert az ablak nélkülözhetetlen; de a harmadik módon könnyű a hiányon segíteni. A tanító adjon pontos méretet a hiányzó ablaktábláról s hozasson ki valamelyik falusi emberrel (ilyen várost járó ember csaknem mindennap akad itt e vármegyében); tartson a háznál egy pár deka kitted s illessze be a meghozott ablaktáblát. Ilyen, vagy ehhez hasonló kis fizikai munka az ő állása tisztességéből mit sem von le.

A nevelés szempontjából különös figyelmet érdemel, gondozást kíván a tanító lakása is. Mert hiába beszél a tanító növendékeinek a rendes, tiszta, gondozott lakásról, annak erköcsi és egészségi jelentőségéről, ha az ő lakása elhagyatott; ablakai újságlappal vannak beragasztva, kilincs, zár elromlott, a falak rosszak, piszkosak, a konyhában, kamarában, árnyékszékben szárnyasok tanynásznak!

Különös gondja legyen a tanítónak arra, hogy a tisztaság feltétlenül biztosított legyen úgy a tanteremben, mint az ő lakásában, udvarán, melléképületeiben, kertjében.

A tanterem falai évenként kétszer (augusztusban és husvétkor) kimeszelendők.

A padlók havonként, de a sátoros ünnepek alkalmával és a tanév elején, tehát négyszer feltétlenül felsürolandók.

A falak hetenként egyszer leporolandók.

Az ablakok legalább minden hónapban tisztogatandók.

A tanterem lehető pormentesítése érdekében az udvart ki kell kavicsolni, előzetesen planirozni.

Az ajtók előtt lábtisztító eszközök alkalmazandók. Ezen eszközök: sárvakaró fából, vagy vasból; fa, vagy vasrács; kókusz, vagy gyékény, szalma, vagy törökbuza szövött, fonott, kötött lábtörölők, melyeket, különösen slöjdöt tudó, vagy némi kezűgyességgel bíró tanító maga is előállíthat.

A tanterem seprése és szellőztetése, a letörölgetés gondos és lelkiismeretes legyen. Különösen vigyázzanak azok a tanítók, a kik a szolgálai teendőket házilag végeztetik.

Nem szabad megtűnni, hogy a gyermekek seperjenek, mert a gyenge gyermek egészségét az iskola pora nagy mértékben veszélyezteti s a gyermek tisztogatása nem megfelelő.

A mennyiben szükséges intézkedést provokállok arra nézve, hogy az iskolafentartók erre a célra szolgát, felnőtt embert alkalmazzanak.

Fontos nevelői szempont követeli azt is, hogy a tanító az ő asztalán, asztalfiókjában és szekrényében rendet tartson, tisztaságot biztosítson. Csekély dolognak látszik, de a példaadás szempontjából nem az. (Azért említem, mert több helyütt találtam megközelíthetetlen fiókokat és lomtár szekrényeket.)

Ha a tanító elől jár a tisztaság és rend dolgaiban a jó példával, méltán követelheti meg, hogy a gyermekek is tisztán tartsák az iskolai butorokat. A naponként megejtendő tisztasági szemlék alkalmával feltűnik minden legkisebb folt is, mely a butorokon esik és ha melegiben megtisztítottuk a butort a gyermekkel, óvakodni fog a folteltétől és megszokja a tisztaságot. A padok tisztasága szempontjából fontos dolog, hogy a gyermekek könnyen felboruló tintás üvegeket ne használjanak, hanem a padok legyenek alkalmas tintatartókkal ellátva. (Jó és olcsó tintatartó konstruálása és elterjesztése iránt lépéseket teszek.)

A tisztaság megszokása céljából a sár behordását ne tűrje a tanító. Némely iskolában vetni lehetne a gyermekek által behordott sárrétegbe. Legjobb, ha a tanító (a mig megszokják lábelleniük megtakarítását) künn várja az érkező növendékeket s a tisztító eszközök használatára rászorítja őket. Vagy pedig a napos gyermekeket állítja

ki (ha öt valami akadály visszatartaná) s bizza meg az ellenőrzéssel.

Nem szabad megengedni a köpködést. Egészséges ember nem köpik, a kinek pedig valami baja van, az használja a köpő csészét. Csak hogy a köpőcsésze gondozandó. Ne legyen személtáda, melyet por, piszok lep, hanem rendeltetési céljának megfelelőleg tartassék tisztán.

Papirdarabok, vagy bármi hulladék szétdobálását ne tűrje a tanító. Szedesse fel a tettes gyermekkel az eldobált dolgokat. Akkor más esetben óvatos lesz.

Igen fontos egészségügyi követelmény a jó fűtés. E tekintetben, sajnos, nagy hiányok vannak vármegyészerte. Sok, igen sok iskolában hiányosan fűtenek. A rosszul ruházott gyermekek ültükben csak úgy kihűlnek, sárgulnak a hidegtől.

Az elégtelen fűtés nemcsak azért káros, mert a meghűlés veszélyének teszi ki a gyermekeket, hanem különösen azért is, mert fűtés nélkül gyors levegő-csere nem lehetséges, még alapos szellőztetéssel sem, a hideg szobában üő gyermekek a már egyszer, néha többször is belélegzett levegőt fogyasztják, melyet egy tudós orvos méltán nevez „légnemű ürülék” nek. Elképzelheti bárki is, minő hatással van a rosszul fűtött tanterem, az üő életre kárhóztatott, e mellett a tanítás izgalmainak kitett gyermekekre!

Az ok: a fűtőanyag elégtelensége, vagy alkalmatlan volta. A tüzfán takarékoskodni éppen itt, a hol annyi a tüzifa, elterjedt rossz szokás. Hasonlóképen rossz szokás a nyers fával való tüzelés is. E mellett káros is, mert a nyersfa drágább tüzelő anyag. Némely helyütt nem az iskola fentartó adja a tüzfát, hanem a *gyermekek hordják* fel darabonként, jobban mondva szilánkonként. Ezek a nyers hasábok, gallyak, csak füstölögnek a tüzön megfelelő meleg nélkül. Ezt a szokást mielőbb meg kell szüntetni mindenütt. Ebben az irányban is megteszem a szükséges lépéseket.

Több ízben tettem már említést a *rendről*. Tekintettel azonban a rend nagy paedagogiai jelentőségére, a tanító és a gyermek személyét illető rendről még szólanom kell egy-két szót.

A rend szempontjából, de meg a butorok és felszerelés tartóssága szempontjából is szükséges, hogy ne csak a beszéd és értelemgyakorlati leckeiben, hanem tényleg is minden iskolai tárgynak meglegyen a maga *rendes helye*.

A „fali” térképeknek „tábláknak” nem a fal a rendes helyük, hanem a láda, tok vagy szekrény. Hasonló gondozást igényelnek a többi iskolai eszközök is, a melyek csak használat idején veendő elő. A falakon, a melyekről most a gyermekek a szó szoros értelmében letanulják a térképeket és a fali olvasó-táblákat, csak művészi és vallásos tárgyú képeknek és jelvényeknek van helyük.

A tanszerek olcsó és célszerű elhelyezésére nézve szerettem volna példát mutatni, de mert a gyalupadom el nem készült, nem voltam abban a helyzetben, hogy a házilag előállítható dolgokat elkészíthettem volna. Sorát kerítem azonban más alkalommal.

A rendtartást a gyermekektől is meg kell követelni s erre őket szigorú következetességgel kell szoktatni. A rendetlenkedéssel okozott károk megtérítendőek.

Ha mindezeket megteszi és megtéteti a tanító, ha az ő lakása *minta-lakás*, udvara *minta-udvar*, istállója *minta-istálló*, kertje *minta-kert*, ha a mit majd megtehet, megteszi: fáradtságban, munkában a szükséges áldozatot meghozza és minden csekélységért az iskolafenttartót nem zaklatja: az eredmény el nem marad. Az iskola külső dolgai rendbe jönnek (természetesen a megfelelő hatósági támogatás mellett) s az eredményes nevelői munkásság lehetségesebbé lesz.

(Folyt. köv.)

Ember János.

Különfélék.

József főherceg halála.

József főherceg temetése holnap (hétfőn) d. u. 4 órakor megy végbe Budapesten. Ezen végtisztességre a király ma d. e. 11 órakor teljes kíséretével a székesfővárosba érkezik. A főherceget 4 heti udvari gyászt rendeltek el, amely hétfőn kezdődik. A magyar országgyűlés tegnap ülést

tartott, melynek egyedül tárgya a főherceg halálának bejelentése és a temetése alkalmából szükségesnek tartott intézkedések megtétele volt.

József Ágost főherceg Kossuth Ferenchez, a szövetkezett ellenzék elnökéhez a következő táviratot intézte: Végtelen fájdalomunkban hűveink sajgó sebet hegesztő meleg részvételük mélyen meghatótt. Fogadják megtört szívem legbensőbb halatelt köszönetét. József Ágost főherceg.

Városunk minden egyes középületén gyászlófogó jelenti a legmagyarabb főherceg elvesztése fölötti bánatunkat.

— **Lapunk felelős szerkesztője** alföldi körutjából vissza érkezett és a „Székely-Udvarhely” szerkesztését átvette Gy e r k e s Mihály igazgató. tanítótól, kinek ügybuzgó, önzetlen munkásságáért e helyen is köszönetet mond.

— **Tízéves találkozó.** A helybeli állami főreáliskolában 1895 június havában érettségi vizsgálatot tetteknek f. június hó 29-én lesz tízéves találkozója a főreáliskola évzáró ünnepén. Sára Kálmán főreáliskolai tanár, ki az anyaintézetnél működik, felkéri volt iskolatársait, hogy lakásimüket vele közölni szíveskedjenek.

— **Homoród-fürdő** igazgatójának Dr R o s e n b a u m Pál kör- és fürdőorvos választott meg.

— **A helybeli ev. ref. kollégium** ma (vasárnap) délután 3 órakor az intézet tornacsarnokában tartja meg zené- és énekpályázatokkal kapcsolatos évzáró ünnepélyét, melyre a t. szülőket és az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja Székelyudvarhelyt, 1905. június hó 15-ikén az igazgatóság.

— **Állatorvosi választás.** A Székelyudvarhely rendezett tanácsu városnál rendszeresítve volt, de évek óta betöltetlenül levő helyhatósági állatorvosi állás folyó évi június hó 15-én betöltött. A szabályszerűen hirdetett pályázatra három oklevéllel és egy nem oklevéllel bíró pályázó közül Solymosi István helybeli lakos, szigorló állatorvos választott meg egyhangulag. Az egyhangulag megnyilatkozott bizalom egy kezdő szakemberre nézve mindenesetre örvendétes és bizalmat keltő jelenség, de sajnos a városi képviselőtestület egyhangú bizalma a városi állatorvosi állás betöltése tekintetében nem nyert, mert a megválasztott szigorló állatorvos gyakorlatot csak akkor üzhet s hatósági teendőket csak akkor végezhet, midőn oklevele a gyakorlat megkezdése előtt az 1900. évi XVII. t. c. 95000. sz. végrehajtási rendeletének 42 §-a értelmében a járási m. kir. állatorvos és a törvényhatósági m. kir. állatorvos útján a törvényhatósághoz beiktatás és kihirdetés végett be lesz mutatva. E nélkül a gyakorlatot üző kihágást követ el a m. kir. földmívelésügyi miniszternek 1895 évben 13886. sz. a. kiadott rendelete értelmében. (Bek.)

— **Esküvő.** Ifj. Szemerjay Károly e hó 21-én tartja meg esküvőjét Hermann Helén k. a. városunkban.

— **Az irgalmas nővérek** vezetése alatt álló helybeli róm. kath. leánynevelő és tanítézetben az évvégi vizsgálatok legnagyobb része lejárt. Holnap d. e. 8—12-ig az I. és d. u. 3—6-ig az előkészítő osztály vizsgálata s folyó hó 21-én d. e. 10 órakor a mintegy 30 pontból álló műsoru záróünnepély lesz, míg 23-án d. e. 8 órakor Tedeum a plebánia templomban. A vizsgálatok igen szép sikerrel folytak le s valóban elismerés illeti az önfeláldozásig lelkiismeretes nővéreket az elért eredményért.

— **Állatbiztosító községi szövetkezetek.** Mult évben lapunkban megemlékeztünk arról, hogy oly állatbiztosító szövetkezet, mely nemcsak a szarvasmarhát, hanem a sertést is biztosítja elhullás és elkárosodás ellen és így a szövetkezet tagjait rögtön kártalanítja, mult évben alakított meg a miniszteri kirendeltség támogatásával Alsósiménfalván a gazdakör elnöke: S z á s z Ferenc. Ezen szövetkezet há a mögött áll a budapesti Országos Állatbiztosító Társaság és miután sertésbiztosítással ez az első szövetkezet egész Magyarországon, dicséretére válik a székely népnek, hogy a mult évi inséges év dacára áldozni tudott állatállományának megmentésére, sőt példát nyújtott a jóra és okosra való haladásban más vidék értelmesebb népének is. Azóta S z á s z Ferenchez százával érkeznek a tudakozódások az ország más részéről tanácsot, utbaigazítást kérve ezen áldásos intézmény meghonosítására. Most e megyében a siménfalvi példa nyomán több értelmesebb községi gazdaköre ohajtja ezen intézményt megalakítani. Így: Derzs, Homoródalmás, Nagyalambfalva, Parajd, Kobátfalva és vidéke gazdakörei, Daróc községe. Örvendétes, hogy vármegyénk végre ily dicséretesen halad a jobb fejlődés útján.

— **Városunk egészségügye** a múlt hónapban igen sok kívánnivalót hagyott fön az előfordult kanyaró és fülőmirigy esetek miatt. Így a betegülés a megelőző hónapnál sokkal nagyobb, a halálesetek száma pedig szokatlanul nagy volt, a mennyiben 23 egyén halt el városunk területén.

— **Polgári leányiskolánk évzáró ünnepélyét** folyó hó 22-én d. u. 5 órakor a következő igen érdekes és változatos műsorral tartja meg: 1.

Hymnusz. Éneklik a pol. isk. növendékek. 2. A kereszt. Irta Tordai Grail Erzs, szavalja Benedek I. IV. o. n. 3 Fehér galamb. Éneklik a polg. isk. növendékek. 4. A tudós. Irta Gyulai Pál, szavalja Kovács I. I-só o. n. 5. Ősz. Éneklik a polg. isk. növendékek. 6. Kivonat a Gerolsteini nagyhercegnőből. Offenbachtól, zongorán előadják Benedek I. és Lányi I. IV. o. n. 7. A meglepetés. Irta Farkas S., elmondja Bartos T. IV. o. n. 8. Kuruc dalok. Éneklik a polg. isk. növendékek. 9. Igazgatói záró beszéd. 10. Ima a Bánkban-ból. Éneklik a polg. isk. növendékek. Ezen ünnepélyre a t. szülőket és az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az igazgatóság.

— **Tornavizsgáját** a helybeli kir. áll. főreáliskola ma (vasárnap) d. u. 4 órakor az intézet udvarán tartja, melyre a t. közönséget e helyen hívja meg az igazgatóság.

— **A helybeli Székely Dalegylet** e hó 12-én megtartott hangversenyén felülfizetek: Groákné Szabó Kata, Faás Gyula, B. Aladár, Csató és Kun, Nuszbaun Ignác 1—1 K, Balogh Gyula és Orosz Sándor 60—60 fillért. Bevétel 185 K 60 f, kiadás 136 K 64 f és így tiszta jövedelem 48 K 96 f volt. Fogadják a felülfizetők az egyesület köszönetét.

— **Uj elektromos telepek.** A mult héten két vidéki város: Zalaegerszeg r t város és Tapolca nagyközség határozta el az elektromos világítás bevezetését. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy ezidőszert a következő helyeken épülnek villamos telepek, melyek még ez év folyamán üzembe vétetnek: Kolozsvár, Vác, Lőcse, Orosháza, Liptószentmiklós, Zombor, Nagykanizsa, Zilah, Dombóvár, Pannonhalma és Fenyőháza s így a magyarországi városi és községi elektromos telepek száma meg fogja haladni a 110-et.

— **Margit crém.** Kevés hölgy van az országban, aki Földes Kelemen gyógyszerész ezen kiváló arckenőcsét ne ismerné. Ugyan is az összes szépítő-szerek között a Földes-féle margit-crém örvend a legnagyobb kelendőségnek, mert teljesen ártalmatlan, a bőr mindennemű tisztatlanságát, szeplőt, pattanást, mitesszert stb. néhány nap alatt eltávolítja és az arcot üdév, fiatallá varázsolja. Nemcsak az arcot, hanem a nyak, váll és kéz fehéritésére és szépítésére is használják Nagy tégely 2, kicsi 1 korona. Kapható a készítőnél Földes gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszerháznál. Utánzatoktól óvakodjunk.

— **Állatbiztosító és tejszövetkezet.** E hó 13-án Kobátfalván az iskolahelyiségben Pálffy Dénes földbirtokos elnökletével a kobátfalvi, bencédi, tarcsafalvai, szentmihályi, csehétfalvai gazdakörök kiküldötteinek részvételével értekezlet tartott ezen 5 gazdakör szövetségének megalakítása végett oly célból, hogy ezen 5 gazdakör Kobátfalva központtal állatbiztosító szövetkezettel kapcsolatosan tejszövetkezetet létesítsen — a miniszteri kirendeltség támogatásával. Az ügyet Pálffy Dénes elnöki megnyitójá után Dörner Béla királyi intéző ismertette, majd S z á s z Ferenc az alsósiménfalvai állatbiztosító szövetkezet elnöke, Elek e Dénes alelnök, továbbá R o b o n y i Adolf földbirtokos és D e á k Miklós szentmihályi unit. lelkész szólott szép lendületen beszédben az egybegyűltekhöz. Az értekezleten megállapodás történt arra, hogy az állatbiztosító szövetkezetet, melynek áldásos voltáról Alsósiménfalván meggyőződtek, megalakítják és utána a tejszövetkezetet indítják meg. Ez volna ezen vármegyében az első tejszövetkezet, tehát ezzel egy nagy lépést tenne a nyikómenti értelmes nép a gazdasági haladáshoz.

— **A Magyar Gazdak Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezetének jelentése** 1905. június 16-ról a „Székely-Udvarhely” számára. A hét forgalma különösen a pönkösti ünnepek előtt igen élénk volt. Ünnepek után a hozatások természetesen megcsappantak; a baromfi felék árában némi emelkedés állott be, ugy ez után, valamint ujbungonya, cseresznye, dinnye, zöldbab, tök iránt a kereslet kielégítő. Ujbungonya ára csökkent. A változó, esős időjárás ugylátszik hátráltatta a vidéki tojásgyűjtőket működésükben, áru gyéren érkezik; miért is az árak emelkedtek.

Törvénykezés.

Megszüntetett sajtóper. A folyó évi január havában lefolyt képviselőválasztások alkalmából országsszerte sok kortesvers látott napvilágot. Városunkban is megjelent vagy négy darab. Az első három gazdtalanul, alattomosan szidta a kormánypárti jelöltet, amennyiben — törvény ellenére — még a nyomda neve is hiányzott róla. Az utolsó kortesversnek azonban nyoma volt és így S z á k á t s Zoltán akkori polgármester s jelenleg országgyűlési képviselőnk bátran megindithatta a sajtóper. Meg is tette a marosvásárhelyi kir. ügyészségnél a feljelentést s azóta folyt a nyomozás, melynek eredménye az lett, hogy a nevezett ügyészség 5166—905. k. ü. sz. alatt hozott határozatával az eljárást megszüntette.

Gyertyánffy J. fiai vasnagykereskedésében Székelyudvarhelyen
Gróf Roon-féle lábatlani Cementgyár állandó nagy raktára páratlan jó minőségű román és portland cementből zsákok és hordókban legolcsóbb árakban.

Schicht-szappan

„szarvas“

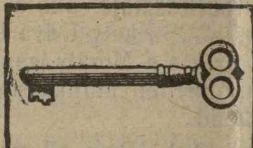
vagy

„kulcs“

jeggyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva
 legolcsóbb szappan. — Minden
 káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy !!
 minden darab szappan a „Schicht“ névvel és !!
 a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

KÉRJEN

csak

Seller és Kary féle

FREDIN

Olcsó pénz

Székelyudvarhelyt, Kossuth Lajos utca 16. sz. a (Belegy Pal és Társai könyvkereskedésével szemben) jelzőlog-forgalmi irodát nyitottam és az érdeklődő közönség becses tudomására adom, hogy 4—4 és fél százalékkal mellett már 300 koronától kezdve olcsó kölcsönöket eszközölök.

Ugyisintén adás-vételeket, birtokok, erdők és bányatermek értékesítését is elvállalom.

Mérsékelt díjazás előleges megállapodás szerint, az ügyletek lebonyolítása után.

Értekezhetni naponta d. e. 8—12-ig, d. u. 2—5 óráig. Levél útján is szívesen szolgálom díjtalan felvilágosítással, megfelelő válaszbélyeg ellenében.

148

Árvátfalvi Bokor András

HERMANN GYÖRGY

FESTŐ ÉS ARANYOZÓ SZÉKELYUDVARHELYEN
 KOSSUTH-UTCA 16. SZÁM ALATT

Ajánlom magamat a műfestészet többféle ágában u. m. templom, arckép és díszmunkák, valamint címtáblák festésére. Fővállalok új templomi berendezéseket régi oltárokat, szőszékeket stb. kiújító, festek és aranyozok, legszebb kivitelben és jutányos árban. Továbbá műkedvelő ifjaknak, kik a festészetben bevezető utmutatást óhajtanak nyerni, oktatást adok óránként egy korona díjért.

Thomassalakliszt

helyesen alkalmazva, minden növénynek legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágyája. Kívánatra szakmunkákkal és árajánlattal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Teréz körút 3. sz.

a Thomassalakgyárak, Berlin, vezérképvise-lője a magyar korona országainak területén. Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre! Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva.

HOGYAN tudja meg a világ, hogy eladó jó áru van, ha nem tudatod vele.

Vanderbilt.

A „Székely-Udvarhely“ hirdetései olcsók s eredményesek.

legjobb tisztítószer minden lábbelhez, fekete és sárga színben. Különösen ajánlható boxcal, oscar, chevreux és lakkcipőhöz. Bécs, XI/II.

Fűszer, porcellán- és üvegkereskedés!

Csodálatos olcsó a Borhegyi borviz!

— Üvegenként csak 8 fillér. —

Ezen természetes ásványvizet kitűnő eredménnyel használják: hurutos bántalmakban, idült hörghurutban, a gümőkör lerakódásának első stádiumában, a gyomor rendellenes működésében, a máj működés és epekészítés rendellenességeiben, az epekövek eltakarítását szembe tűnően könnyíti, a bélhurut minden nevéiben, a nyálkás aranyrban, hasszervi dugulásokban, húgykő képződéseiben mézes húgyárban, görvél- és mirigydugókban, angolkóros csontlágyulás- és sorvadásokban. — A legkitűnőbb üdítő ital, borral vegyítve páratlan! — Hetenkint háromszor friss töltés! — Raktári SZENTPÉTERY GERGELYNÉL, Székelyudvarhelyt

Kérem a cégre ügyelni!

Ernst György CUKRÁSZDÁJA ÉS KÁVÉHÁZA

Székelyudvarhelyen, Batthyány-tér 5. szám alatt. Mindennap kitűnő fagyaltok, friss torták, izletes cukrász sütemények, jeges és tejes kávé kapható.

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a világ mindegyik szobájában a tartózkodásról, mert csodálatos ellenállóképessé teszi az iszákosnak a szeszes italt. A COZA oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető méla csak nem is sejt, mi okozta javulását. COZA a családok ezreit békítette ki ismét sok ezer férfit a szegény és hecstelenségű, megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra és szerencséjéhez segített és nagyon sok embernek életét számos évvel meghosszabbította. Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba-adagot és egy köszönő irással telt könyvet díj- és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezeskedünk, hogy az egész égre teljesen ártalmatlan. 123

INGYEN PRÓBA 186. SZ.

Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek. (Levelek 25 fill., lev. lapok 10 fillérrel bérmentesítendőek.)

COZA INSTITUTE

(Dept. 186.)

62, Chancery Lane,
 London, Anglia.

Nyomatványokat a legszebb kivitelben készít
 Betegh Pál és Társai könyvnyomtató-intézete.

Rösler és Gábor vaskereskedése

„Az arany patkóhoz“

Székelyudvarhelyen

ÚJ VASKERESKEDÉS!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek szíves tudomására hozni, hogy e napokban Székelykeresztúron, a Kossuth téren fióküzletet nyitottunk.

Ajánljuk jól berendezett vasüzletünkben kapható styriai acélvassal és kőrisfagerendelyel ellátott miskolci váltóékeinket jótállás mellett; mindenféle ekerészeket, legjobb fajú acélkapát, kaszát, ásót, lapátot, csákányt, fejszét, 2, 3 és 5 águ acél villát, mindenféle ajtó-, ablak- és butorvasalásokat, acél szerelmeket, brassói portlandcementet, Hunyadi-vasat, sodrony és kovácsolt szeget, csavarokat stb. minden e szakmába vágó vasárutak legelőnyösebb árban és figyelmes kiszolgálás mellett.

Végül felhívjuk a tisztelt közönség figyelmét az első rangú gyárakból nagy választékban beszerzett többféle legjobb szerkezetű varrógépraktárunkra, melyek felelősség mellett igen előnyös árban, esetleg részletfizetésre is kaphatók.

A n. é. közönség becses bizalmába ajánlva magunkat s jóindulatu szíves pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

Rösler és Gábor Székelyudvarhely

fióküzlet Székelykeresztúron.

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

férfi és női divat-áruháza

Székelyudvarhely, Batthyányi-tér 4. sz.

Új bórúndok a legnagyobb választékban.

Ajánlja dusan felszerelt áruaktárát férfi és női ruhaszövetekben a legolcsóbbtól a legfőbbomabbig, mindennemű ruházati cikkekben. Kész férfi és iskolás gyermekruhákban.

Férfi és női díszkalapok, cipők és nagy választék fehérneműekben, kitűnő hazai gyártmányú vásznakban, asztalneműekben és butortakarókban, futószőnyegekben, nagy szőnyegekben.

Összes ruhadiszek, nap- és esőernyőkben nagy választék.

Szabó- és kárpitos kellékekben, bluzok és alsószoknyákban állandó nagy raktár.

Legolcsóbb árak!

Szappanok, illatszerek, fog- és ruhakefék